

עין משפט
נר מצוה

נו:

ותדע דהא מפרש צשמעמין דפליגי צמטיל מוס צצעל מוס דרצי מאיר אסר ורצנן שרו כדאמרין יקו אע"פ שעושה צו מוס דתמים יהיה לרצון כמיז וצלנד שלא ישחוט עליו דגוריןן דלמא אחי לאערומי ולהקין אפי' צלא אחוז דס ורצי שמעון מיקל טפי דלא גזר ושרי אף לשחוט עליו אע"פ שעשה מוס

צמתכין והא דמפרשין טעמא דר' שמעון צמתנימין משוס דצר שאין מתכין היינו טעמא משוס דעל כרחיך מתני' לא איירי בעין צרייתא דצמתני' תנן וזכ"א יקו וצלנד שלא יעשה צו מוס וצנרייתא קמני וזכ"א יקו אף ע"פ שעושה צו מוס אלא היינו טעמא משוס דצרייתא מיירי צשאין לו רפואה אלא"כ יקין צמקוס שעשה צו מוס כמו צאחון או צניצ ספטים הלכך חשיב דך אחיות דס כמוס והוה ליה כמטיל מוס צמאחר דאין לו רפואה אלא אס יעשה לו מוס אלא דגוריןן לשחוט עליו דלמא אחי לעשות צו מוס כשש לו רפואה צענין אחר ורצי שמעון לא גזר אצל צמתני' כשש לו רפואה צבקות הגוף שאין עושה מוס ואפ' הכי אסר ר' יהודה דגזר מקוס שאין עושה צו מוס אטו מקוס שעושה צו מוס ורצנן שרו צמקוס שאין עושה צו מוס דלא גזר רבי שמעון אומר יקו אע"פ שעושה צו מוס כלומר אף צמקוס שיכול לצא ליד מוס (') ולא שיהא פסיק רישיה ושרי דר' שמעון לעטמיה דאמר דצר שאין מתכין מותר והשטא ניחא שהיא דפ"ק דפסחים (דף יא.) דמייתי התם מתני' דצכורות ומפרש טעמא דר' יהודה מתוך שאדם צהול על ממונו אי שרית ליה צמקוס

שאין עושין צו מוס אחי למיעבד צמקוס שעושין צו מוס ורצנן כל שכן דאי לא שרית ליה אחי למיעבד והשטא מה צריך לטעמא דרצנן הול"ל דרצנן שרו משוס דאפילו מטיל מוס צמתכין ליכא איסורא דאורייתא כדדרשין תמים יהיה לרצון אלא היינו טעמא כדפרשית דהתם מיירי צשים לו רפואה ע"י הקזת הגוף שאין עושה צו מוס וקאט קשיא מתורת דהניס דדריש התם קראי ומיימי עלה פלוגתא דמתני' דהוה ליה לאומייו פלוגתא דצרייתא והכי איתא צפרשת אמור אל הכהנים תמים יהיה לרצון אין לי אלא עשה לא תעשה מנין מ"ל כל מוס לא יהיה צו יכול נפל מן (') הגג או נצבר יהא עובר עליו מ"ל לא יהיה צו מוס אל תמן צו מוס מכאן אמרו צכור שאחוז דס כו' כדאיתא צצכורות (דף לה.): **הכל** מורים במחמין אחר מחמין שהוא חיוב. הקשה הרב רבינו יעקב מאורלייני"ש מהא דלמרין פ"ק דע"י (דף יא.): (גמרא) עיר שיש צה עבודת כוכבים(,) גבי מקדיש צומן הזה דקאמרין נוטל דלמ צפניה והיא מתה מאליה ופריך וישייאה גיסטרע ומשני רצא צנראה כמטיל מוס צקדשים ופריך נראה מטיל מוס מעלייא הוא ומשני (') כאן צומן צצית המקדש קיים כו' ופריך וליהוי כמטיל מוס צצעל מוס דלע"ג דלא חוי להקצרה אסור ומשני צצל מוס אע"ג דלא חוי לגופיה לדמיה חוי לאפוקי הכא דלא חוי לא לגופיה ולא לדמיה והשטא הרי מחמין אחר מחמין דלא חוי לא לגופיה ולא לדמיה וחייב וי"ל צצומן הזה יש לפטור יותר ועוד דצמתמין מיחייבי טפי כדאמר הכא דאפילו מאן דפטור מטיל מוס צצעל מוס מורה צמתמין אחר מחמין דחייב: **לרביא** נותק אחר בורת. פי' צקונטרס צא אחד וכרת את הציצים והניחם תלויים צבים וצא אחר ונתקן לגמרי ואי אפשר לומר כן דצצכורות פרק על אלו מומין (דף נץ.): אמרין דנתקן וכרות לא הוו מומין פירוש משוס דאיתנהו צבים וגרלה דכורת היינו (') שצרתו ממקוס חציורו ולא שנצרתו לגמרי: **אלא** פ"עוטי פסליי' המוקדשין דאחר פרייוצב. הוה מני למימר למעוטי צומן הזה דחשיב ליה צפ"ק דע"י (דף יא.): נראה צצלמא ושמא לא צריך קרא להכי ('): **אמר** מום ואמר כ"ץ מום. השטא דרשי כולחו תנאי כל ותימה דצריש אלו עוצרין (פסחים מג.): דפריך ורצי אליעזר אימא כל לצרות את הנשים כי כל לצרות עירוצו וכי מימא רצי אליעזר לא דריש כי כל והתניא כו' מאן צשמעת ליה דדריש כל ר' אליעזר מאי קושיא

הא איכא תנאי טוצא דדריש כל וכן ר' עקיבא צפרק דתערוצות (וצחים דף פג.) גבי כל חטאת וי"ל דמ"מ קשיא ליה התם דלא משתמיט תנא צשום דוכתא (א') (') [שיצצורן] דתערוצות תמן צכרת ועוד אע"ג דלא דרשי רצנן התם כל יש מקומות דדרשין כגון צצנרוצה (צ"ק דף סג.) דאמר כל צריוא הוה וצפרק צ' דסוכה (דף מו.): דריש כל האוצר צישראל ישצו צכסוות מלמד שכל ישראל יוצצין צכסוה אחת ור' יהודה דריש הכא כל מוס למטיל מוס צצעל מוס לא דריש התם כל צריש אלו עוצרין (פסחים דף מג.): וצפרק קמא דצכריתות (דף ד.): נמי דריש ר' יהודה כל דס לכך נראה דהתם כולה צדצר שאין סצכרא לצרות כגון עירוצו וכגון היקש וכגון מנאקמו דצל תקטירו הני דוקא שיין לדמות ועל זה קאמר כמאן כו' אליעזר דדריש כל לצרות דצר שאין סצכרא לצרות ועל זה נמי קאמר ורצנן כל לא דרשי לצרות דצר שאין סצכרא לצרות (') : **הגניח** שאור ע"ץ גבי עיסה והח"ך וישב לו ונתחצמצה מאליה. ואע"ג דכתיב צקקא לא תעשה ולא תאפה משמע מידי דעשייה כגון לישה ועריכה ואפשיה וקיטוף הכי נמי לא תעשה קרינן צציה: **ומעששה** שבת כי האי גוונא מי מייחבי בו/י"ב אע"ג דהצדיק פת צצטור מיחייב התם משוס דדרכו לאפות (') כולו אצל כאן כשאדם מניח לפת שאור שלם ע"ג עיסה אין דרצה להתחמץ כולה אלא אותו דא לחודיה שנוגע בשאור ואותו דא עצמו אין דרכו להתחמץ חמיצון גמור (דכי ה"ג לא צציעא תמן נוקשה) דדמי למחלא צן דרוסאי לפיכך מדמי לה מעשה צלי של צצת דהיפך צו חייב לא היפך צו פטור דכל צדא אחד כמחלא צן דרוסאי לאו כלום הוא:

(י') דוכתא למימר (י') אע"ג דהדיקין פת צבתורן [מחייבין] ה"מ [התם משושן] דדרכו לאפות בכך אבל הכא אין דרך לחמץ רק לאתרו צד של צד השאור ואותו הווי כנוקשה דומי כמחלא צן דרוסאי כמו מעשה צלי דשבת דלא הפך פטור דכל מאכל דרוסאי מצד אחד פטור דלאור כלום הוא. גליין:

כל המנחות באות מצה פרק חמישי מנחות

אפי' ג' ימוס. אס לא יקיזנו אין מקיזין לו. צפ"ק דפסחים (דף יא.) (ס')מפרש ד' טעמא דר"ין מתוך שאדם צהול על ממונו אי שרית ליה (ח') מקוס שאין עושין צו מוס אחי למיעבד צמקוס מוס וצמקוס מוס ס"ל ר' יהודה כר' מאיר דאסר: **הכל מורים**. אע"ג דפליגי

אף נשחט על אותו מום רבי יהודה אומר אפילו מת אין מקיזין לו (א') את הדרם א"ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן (ב') הכל מורים במחמין אחר מחמין שהוא חיוב דכתיב (')לא תעשה חמץ (') ולא תאפה חמץ במסרס (')אחר מסרס שהוא חיוב דכתיב (')ומעוך וכתות ונתוך וכרות אם על כורת הוא חיוב על נותק לא כל שכן אלא לרביא נותק אחר כורת שהוא חיוב לא נחלקו אלא במטיל (')מום בבעל מום ר' מאיר סבר כל מום לא יהיה בו ורבנן סברי (')תמים יהיה לרצון ור' מאיר נמי הכתיב תמים יהיה לרצון ההוא למעוטי בעל מום מעיקרא בעל מום מעיקרא (') דיקלא בעלמא הוא אלא למעוטי פסולי המוקדשים לאחר פרייונס סלקא דעתך אמינא הואיל ואסריי בגיזה ועבודה במומם נמי לייתסרי קמ"ל ורבנן נמי הכתיב כל מום לא יהיה בו ההוא מיבעי ליה (')לכדחגיאי וכל מום לא יהיה בו אין לי אלא שלא (')יהא בו מום מנין שלא יגירום לו ע"י אחרים שלא יניח בצץ או דבילה על גבי האוזן כדי שיבא הכלב וישלנו ת"ל כל מום (')אמר מום ואמר כל מום אמר ר' אמי הניח שאור ע"ג עיסה והלך וישב לו ונתחמצצה מאליה חיוב עליה כמעשה שבת ומעשה שבת כי האי גוונא מי מייחבי והאמר רבה בר בר חנה

אמר

כי היכי דמיחייב מניח צצר על גחלים צצצת ונללה מחלייו(') חייב: (ס')**כמעשה** לני (') **צצצם**. כלומר הכא חייב צצחמה צצלמא כי היכי דמיחייב צצצת אס היה עושה צו מעשה צלי גמזור שהיפך צו דהתם איכא

ליה (דף לה.): **הכל** מורים במחמין אחר מחמין שהוא חיוב. הקשה הרב רבינו יעקב מאורלייני"ש מהא דלמרין פ"ק דע"י (דף יא.): (גמרא) עיר שיש צה עבודת כוכבים(,) גבי מקדיש צומן הזה דקאמרין נוטל דלמ צפניה והיא מתה מאליה ופריך וישייאה גיסטרע ומשני רצא צנראה כמטיל מוס צקדשים ופריך נראה מטיל מוס מעלייא הוא ומשני (') כאן צומן צצית המקדש קיים כו' ופריך וליהוי כמטיל מוס צצעל מוס דלע"ג דלא חוי להקצרה אסור ומשני צצל מוס אע"ג דלא חוי לגופיה לדמיה חוי לאפוקי הכא דלא חוי לא לגופיה ולא לדמיה והשטא הרי מחמין אחר מחמין דלא חוי לא לגופיה ולא לדמיה וחייב וי"ל צצומן הזה יש לפטור יותר ועוד דצמתמין מיחייבי טפי כדאמר הכא דאפילו מאן דפטור מטיל מוס צצעל מוס מורה צמתמין אחר מחמין דחייב: **לרביא** נותק אחר בורת. פי' צקונטרס צא אחד וכרת את הציצים והניחם תלויים צבים וצא אחר ונתקן לגמרי ואי אפשר לומר כן דצצכורות פרק על אלו מומין (דף נץ.): אמרין דנתקן וכרות לא הוו מומין פירוש משוס דאיתנהו צבים וגרלה דכורת היינו (') שצרתו ממקוס חציורו ולא שנצרתו לגמרי: **אלא** פ"עוטי פסליי' המוקדשין דאחר פרייוצב. הוה מני למימר למעוטי צומן הזה דחשיב ליה צפ"ק דע"י (דף יא.): נראה צצלמא ושמא לא צריך קרא להכי ('): **אמר** מום ואמר כ"ץ מום. השטא דרשי כולחו תנאי כל ותימה דצריש אלו עוצרין (פסחים מג.): דפריך ורצי אליעזר אימא כל לצרות את הנשים כי כל לצרות עירוצו וכי מימא רצי אליעזר לא דריש כי כל והתניא כו' מאן צשמעת ליה דדריש כל ר' אליעזר מאי קושיא הא איכא תנאי טוצא דדריש כל וכן ר' עקיבא צפרק דתערוצות (וצחים דף פג.) גבי כל חטאת וי"ל דמ"מ קשיא ליה התם דלא משתמיט תנא צשום דוכתא (א') (') [שיצצורן] דתערוצות תמן צכרת ועוד אע"ג דלא דרשי רצנן התם כל יש מקומות דדרשין כגון צצנרוצה (צ"ק דף סג.) דאמר כל צריוא הוה וצפרק צ' דסוכה (דף מו.): דריש כל האוצר צישראל ישצו צכסוות מלמד שכל ישראל יוצצין צכסוה אחת ור' יהודה דריש הכא כל מוס למטיל מוס צצעל מוס לא דריש התם כל צריש אלו עוצרין (פסחים דף מג.): וצפרק קמא דצכריתות (דף ד.): נמי דריש ר' יהודה כל דס לכך נראה דהתם כולה צדצר שאין סצכרא לצרות כגון עירוצו וכגון היקש וכגון מנאקמו דצל תקטירו הני דוקא שיין לדמות ועל זה קאמר כמאן כו' אליעזר דדריש כל לצרות דצר שאין סצכרא לצרות ועל זה נמי קאמר ורצנן כל לא דרשי לצרות דצר שאין סצכרא לצרות (') : **הגניח** שאור ע"ץ גבי עיסה והח"ך וישב לו ונתחצמצה מאליה. ואע"ג דכתיב צקקא לא תעשה ולא תאפה משמע מידי דעשייה כגון לישה ועריכה ואפשיה וקיטוף הכי נמי לא תעשה קרינן צציה: **ומעששה** שבת כי האי גוונא מי מייחבי בו/י"ב אע"ג דהצדיק פת צצטור מיחייב התם משוס דדרכו לאפות (') כולו אצל כאן כשאדם מניח לפת שאור שלם ע"ג עיסה אין דרצה להתחמץ כולה אלא אותו דא לחודיה שנוגע בשאור ואותו דא עצמו אין דרכו להתחמץ חמיצון גמור (דכי ה"ג לא צציעא תמן נוקשה) דדמי למחלא צן דרוסאי לפיכך מדמי לה מעשה צלי של צצת דהיפך צו חייב לא היפך צו פטור דכל צדא אחד כמחלא צן דרוסאי לאו כלום הוא:

(י') דוכתא למימר (י') אע"ג דהדיקין פת צבתורן [מחייבין] ה"מ [התם משושן] דדרכו לאפות בכך אבל הכא אין דרך לחמץ רק לאתרו

צד של צד השאור ואותו הווי כנוקשה דומי כמחלא צן דרוסאי כמו מעשה צלי דשבת דלא הפך פטור דכל מאכל דרוסאי מצד אחד פטור דלאור כלום הוא. גליין:

מסורת הש"ס

(א) שבת קרא. צכורות לג: ע"ש, (ב) [כילה מ: צכורות לג:], (ג) צכורות איתא יתן, (ד) צכורות איתא אחר מוס (ה) וצחד כלמוס, (ו) צ"ק, (ז) צבים, צ"ק, (ח) [צברים יב, ח] יהיה שלא יטיל צו מוס הפ"ד ואח"כ ד"ה אחר מוס דמוס לא כו', צ"ק, (ט) שיין לעמי מ, (י) וצלנד שלא יהא צ"ק, (יא) הגג וצמכר. צ"ק, (יב) צ"ל הים, (יג) שצרתו לגמרי צמקוס חציורס ונתקן צצתקס לגמרי אלא שחס כביס הפ"ד. צ"ק, (יד) ויפ"י היטב מוס' צכורות לג: ד"ה צעל, (ט) צממר צפטיור. צ"ק, [ו] ויפ"ס מוס' לעיל לא: ד"ה ירו ויתו יהיה צע. ד"ה מ"ל ומו' צפסחס גג: ד"ה מ"ל וצחים גס, (ז) צ"ל לא: למט טלו שלם אצל כאן כשאדם מניח שאור ע"ג עיסה יר' גמור ככסי"ג אלא כל תמן נוקשה דדמי צ"ק

הגזרות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אל על וכו' מלויין חייב מ"ל ומימא וילא צמקוס: (ב) ד"ה לא יהיה קרי ציה לא יהא שלם: (ג) ד"ה צמקוס שבת וכו' ונללה מחלייו ה"ה הכא צמיי חייב

רבינו גרשום

אף נשחט על אותו מום. דקסבר דמקיזין אף במקוס צנושנה מום וישחוטן [ואתון] על מום שנעשה כבומה ויאלץ כלי לכתובים: במחמין אחר מחמין. היינו אופה אחר עורץ: אם על כרות הוא חיוב. שעדיין צשחייבו צמקא צציעים על נותק לגמרי. לא צ"ש: לא לחמץ אי"א כמטיל מוס בבעל מום, דהאי ככור שאחוז דס היינו בעל מום: ורבנן סברי תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו. כלומר כשהוא תמים וראוי לרצון אסור להטיל בו מום: [נהורא] למעוטי בעל מום מעיקרי. שגולד חכומא דאין אסור להטיל בו מום, סלקא דעתך אמינא דהוא וואסריי בגיזה ועבודה כדאמרין בפירי הלוקח עובר פרתו של גבוי וכל שקדם הקדשם את מוצן וכו': אמר מום כלומר יכיל למימר דאמר כל מום לרבות:

שיטה מקובצת

(א) חיבתא את הדרם נמוק: דיקלא צעלמא הוא. חיובא פ"ק דע"י (דף יא) דפריך וליהוי כמטיל מום בפריך מום מאי פריך הא ליכא למ"ד בבעל מום מעיקרו ובזמן הזה בעל מום מעיקרו הוא ואומר חר"ם דלא דמי דהתם נהי דחשיב ליה בבעל מום משום דלא חוי להקריבה מ"מ קדושת הגוף חלה עליו לרין מוטל אחר מוטל אבל הכא דבעל מום מעיקרו לא חיל עליו קדושת הגוף כלל הוי טפי דיקלא צעלמא. חר"ם: [ג] אפילו מת: [ד] מפרש מוחין: [ה] שרית ליה במקוס: [ו] חיבתא ויצא נמוק: [ז] שרי א. בבעל מום מעיקרא שגולד מומו עמו כבהווא מותר להטיל בו מום: [ח] קדוש ואמאי: [ט] מום: אמר מום. כלומר מום לא: [י] עלי דשבת ואותו כי נמוק:

^[1] נראה שסיומנו דגמרי הפ"ד ואח"כ מהי"ד בעל מוס מעיקרא וכו'.